

I. Innledende bestemmelser

Norsk Arkivråds kommentarer til §1 Lovens formål

Som nevnt innledningsvis, mener Norsk Arkivråd at lovens formål fortsatt mangler vesentlige deler for å omfatte også dokumentasjonsforvaltningen i virksomhetene.

Norsk Arkivråd foreslår derfor at målet om at dokumentasjon anvendes til kunnskapsbasert utvikling i virksomhetene også inngår i lovens §1 første ledd, og foreslår følgende endringer:

Formålet med denne loven er å sikre arkiv som dokumenterer det enkelte virksomhets arbeidsprosesser slik at organet kan drive effektivt samt støtte opp under forsvarlig saksbehandling.

- (1) Dokumentasjonen skal også kunne brukes som ressurs for verdiskaping og innovasjon, for å kunne forstå samtid og fortid, og til å bevare og videreutvikle Norge som rettstat og demokrati
- (2) Loven skal særlig legge til rette for
  - a) drive forsvarlig offentlig virksomhet
  - b) fremme offentlighet og demokratisk deltakelse
  - c) fastsette, fremme og forsvare rettigheter og andre rettskrav
  - d) utvikle kunnskap om kulturarv, kulturelt mangfold og grunnleggende samfunnsforhold
  - e) legge til rette for vitenskapelig forskning og annen granskning
  - f) ivareta enkeltpersoners og gruppers behov for å kjenne egen historie og kultur.

Norsk Arkivråds kommentarer til §2 Virkeområde

Norsk Arkivråd er generelt positive til at lovens virkeområde utvides og at det legges opp til en harmonisering med offentlighetsloven. Samtidig har offentlighetsloven bestemte unntak i forskrift noe det kan bli nødvendig å benytte seg av også for arkivloven. Det er ikke gitt signaler om hvordan utvalget ser for seg at et slikt unntak skal kunne brukes. Det vil bli viktig i utformingen av forskriften at det legges vekt på å utforme unntak slik at disse ikke er til hinder for effektiv oppgaveløsning. Det er positivt at organisasjonsform ikke skal ligge til grunn for om organisasjonen har plikter etter arkivloven, men at dette knyttes til hvilke tjenester eller oppgaver utføres. I tillegg er det nødvendig å legge til «på vegne av det offentlige» sist i ledd 1 d) for å få nødvendig tydelighet, og foreslår av samme grunn at det brukes begrepet «rettssubjekt» i stedet for virksomhet her.

Ledd 4 omtaler lovpålagte oppgaver som settes ut til virksomheter som ikke er omfattet av loven. Norsk Arkivråd mener det er like viktig å regulere dette, men synes bruken av «lovpålagte oppgaver» snevrer inn på en måte vi ikke kan lese er hensikten i utredningen. Offentlige virksomheter setter også bort tjenesteproduksjon som ikke er lovpålagt til private. For å oppnå nødvendig tydelighet i bestemmelsen bør siste leddsetning derfor spesifiseres nærmere. Det er også behov for å nærmere retningslinjer for hva det «å skal sørge for oppfølging av dokumentasjonspliktene for disse oppgavene» betyr.

Norsk Arkivråds kommentarer til §5 Definisjoner

Norsk Arkivråd mener drøftingen av begreper i utredningen er god. Vi støtter en tydeliggjøring av hva begrepene betyr, men mener at lovutkastet ikke er ferdig på dette området.

I lovutkastet defineres arkiv, som «dokumentasjon som langtidsbevares for formål nevnt i § 1», dette er snevrere enn i gjeldende lov. Mens det i definisjonen av dokumentasjon, nærmest ikke settes grenser for hva dokumentasjon kan omfatte.

Definisjonen av arkiv setter «langtidsbevares» som vilkår, uten at «langtidsbevare» er definert i loven. Dette er en svakhet som gjør det vanskelig å forstå omfanget av dokumentasjonspliktene for virksomhetene og hva som omfattes av for eksempel §30 *Overføring til langtidsbevaring hos Nasjonalarkivet*.

Vi mener også det er behov for å ta inn noen flere definisjoner i denne bestemmelsen slik at resten av loven blir tydeligere. Eksempler på dette kan være

- Virksomhet
- Arkivformål i allmennhetens interesse
- Databehandler
- Systemeier
- Sletting
- Kassasjon
- mv

II. Plikt til å dokumentere og bevare dokumentasjon

Norsk Arkivråds kommentarer til §6 Dokumentasjonsstrategi

Norsk Arkivråd er positiv til at den generelle arkivplikten i gjeldende § 6 endres til å inneholde mer spesifikke og utdypende plikter til å dokumentere og bevare dokumentasjon.

Norsk Arkivråd er svært positivt til at det settes krav til virksomhetene om selv å utvikle og etablere egenkontroller for dokumentasjon. Vi støtter derfor endringen med å erstatte gjeldende krav om *arkivplan* med slike plikter, og at det er avgjørende at disse blir en del av den ordinære virksomhetsstyringen, det vil si at de ikke behandles på utsiden av virksomhetenes allerede etablerte ledelses- og styringsprosesser.

Endringen vil imidlertid kreve en ny kompetanse, som det for liten grad finnes i arkivtjenestene i offentlig sektor i dag.

Det er utvilsomt den enkelte virksomhet sitt ansvar å påse at den har nødvendig kompetanse for å ivareta sine oppgaver. Hvilken kompetanse som vil være påkrevd for å etterleve kravene i lovutkastet, vil variere med virksomhetens art og oppgaver. Norsk Arkivråd mener derfor at det også bør inngå plikt til å gjøre rede for relevant kompetanse som organisasjonen besitter, som del av krav om å beskrive av hvordan virksomheten sørger for å ivareta dokumentasjon.

Generelt mener Norsk Arkivråd at punktene i bestemmelsen, slik de foreslås, blander sammen etterlevelse av dokumentasjonsplikter og overordnede plikter som følge av loven som helhet. Begrepet internkontroll benyttes i gjeldende forskrift og er omtalt i kapittel 25 i kommentaren til §6, men er ikke brukt i utkastet til lovtekst som foreligger. Det mener Norsk Arkivråd er en svakhet ved lovforslaget. Norsk Arkivråd foreslår at pliktene i § 6 mer entydig knyttes til krav om internkontroll for dokumentasjon og at disse skal følge anerkjente standarder for ledelses- og styring av dokumentasjon.

På bakgrunn av dette foreslår Norsk Arkivråd en endret ordlyd i §6 og at punkt f) og g) kan utgå. Begrunnelsen for dette er at pliktene som beskrives er helt naturlige deler av en internkontroll. Dersom formuleringen «skaper og tar vare på» i punkt c), endres til «skaper *eller* tar vare på», mener vi også at kravet om å beskrive kommunikasjonskanaler i punkt d) vil være en delmengde av punkt c), og derfor kan utgå.

Norsk Arkivråd foreslår derfor følgende omformulert:

§6 Dokumentasjonsstrategi

(1) Virksomheter skal, som del av sin internkontroll, vedlikeholde en dokumentasjonsstrategi som:

- a) gjør rede for dokumentasjonsplikter som gjelder for virksomheten, og for hvilken dokumentasjon som er særlig viktig for virksomheten for å nå sine mål eller være i tråd med dette og annet lovverk*
- b) beskriver organiseringen av arbeidet med å ivareta dokumentasjonspliktene*
- c) gjør rede for hvilke informasjonssystemer i virksomheten som skaper eller tar vare på dokumentasjon omfattet av denne loven*

- d) *gjør rede for virksomhetens bruk av kommunikasjonskanaler, herunder sosiale medier*
- e) *gjør rede for hvordan virksomheten sørger for langtidsbevaring, minimering og sletting av dokumentasjon og arkiver*
- f) *gir en vurdering av virksomhetens etterlevelse av denne loven.*
- g) *gjør rede for hvilke fellessystemer virksomheten ref § 7.1 eier eller etter avtale har forvaltningsansvaret for.*

Norsk Arkivråds kommentarer til § 7 Dokumentasjon i felles systemer

Måten arkivering fra fellessystemer vanligvis sikres i dag er en konsekvens av at prosessene er basert på hvordan det ble gjort med fysiske dokumenter. Det er positivt at fellessystemer tas opp som en egen paragraf i loven. Når det gjøres bør det imidlertid være tydelig hva som defineres som et fellessystem. Vi foreslår at følgende inkluderes i bestemmelsen: *«En database/applikasjon/et grensesnitt som har til formål og samle inn data fra flere virksomheter for å kunne saksbehandle/fatte vedtak på tvers av forvaltningsnivåer»*. I tillegg er det viktig at det blir klargjort hva denne plikten innebærer for en virksomhet organisert som en etat.

Delt behandlingsansvar bør ikke være mulig etter ny lov fordi det bidrar til at flere virksomheter må vedlikeholde den samme dokumentasjonen. Dette er samfunnsøkonomisk ulønnsomt, og det bør derfor tydelig fremgå at det kun er en virksomhet som i et hvert tilfelle har ansvaret alene.

Norsk Arkivråd foreslår derfor følgende formulering:

§ 7. Dokumentasjon i felles systemer

(1) Når flere virksomheter produserer eller bruker dokumentasjon som nevnt i §§ 8–13 i felles systemer, skal de avtale hvem som har ansvar for å ivareta pliktene etter denne loven. I fravær av avtale har eieren av systemet dette ansvaret.

(2) Med felles system menes en database, applikasjon eller et grensesnitt som har til formål og samle inn data fra flere virksomheter for å kunne saksbehandler/fatte vedtak på tvers av forvaltningsnivåer

(3) Kongen kan gi forskrift om behandling, bevaring og tilgjengeliggjøring av dokumentasjon ved saksbehandling og samhandling i felles system og kan bestemme hvilken virksomhet som har ansvaret når dette ikke følger av første ledd.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 9 Plikt til å dokumentere informasjonssystemer, databaser, registre mv.

Norsk Arkivråd er enige med utvalget som foreslår plikter for virksomhetene å dokumentere informasjonssystemer, databaser, registre hos virksomhetene. Pliktene er delvis overlappende med kravene som stilles i personvernforordningen. Likevel stiller Norsk Arkivråd spørsmål ved hvorfor pliktene i ny arkivlov § 9 annet ledd, knyttes til behandlingsansvarlige eller eieren av systemene, når hovedregelen i de øvrige pliktene i loven er lagt til virksomheten. Etter vår oppfatning er jo pliktene i § 9 en detaljering av kravene som er foreslått i § 6 dokumentasjonsstrategien, og som også må sees sammen med pliktene i § 7 fellessystemer. En bedre samordning av disse bestemmelsene vil etter vårt syn gjøre loven klarere. Norsk Arkivråd mener for øvrig at et slik detaljeringsnivå som i forslag til §9 egner seg bedre som retningslinjer i forskrift.

Nærmere om § 9:

Det er heller ikke klart hva som begrepene som benyttes betyr, for eksempel vil forståelsen av hva informasjonssystemer og informasjonskilder oppfattes ulikt. Norsk Arkivråd mener at all dokumentasjon i virksomheten bør inngå i første ledd og ikke kun den dokumentasjonen «som senere skal overføres til langtidsbevaring».

Vi foreslår derfor følgende formulering av første ledd: «(1) Når en virksomhet tar i bruk et informasjonssystem som produserer dokumentasjon skal det foreligge

tilstrekkelige beskrivelser av systemet, bruksrutiner, datamodell og systemegenskaper som sikrer betryggende forvaltning, drift og vedlikehold.»

I annet ledd mener vi oppramsingen av bokstavene burde endre rekkefølge, og foreslår:

(2) Virksomheter som har behandlingsansvar for eller eier informasjonskilder, databaser, registre mv., skal beskrive

a) hvordan dataene er beskyttet mot urettmessige endringer

b) når database- eller registerløsningen ble etablert, vesentlig endret eller omstrukturert og avvirket

c) hvilke typer data som inngår i løsningen, om det er personopplysninger, og hvilke kilder datatypene er hentet fra

d) bruksformålet for løsningen, og

e) hvilke kategorier virksomheter eller personer som har tilgang til dataene

Setning 2, slik den fremkommer i forslaget, oppfattes som tvetydig.

Videre foreslår vi følgende formulering av tredje ledd:

(3) Ved overføring til langtidsbevaring i arkivinstitusjon skal beskrivelsene som nevnt i første og annet ledd følge med. Arkivinstitusjonen kan uten hinder av opphavsrett oppbevare systembeskrivelser for å kunne hente dokumentasjonen ut igjen ved fremtidige innsynforespørsler. Kongen kan gi utfyllende forskrift.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 10 Plikt til å dokumentere ved automatisert rettsanvendelse

Norsk Arkivråd mener, som ved flere av dokumentasjonspliktene, at dette er for detaljert i loven. Vi foreslår at innholdet i denne bestemmelsen legges til forskrift. Virksomheter som er omfattet av loven benytter automatiserte løsninger for flere områder enn det som er resultat av en rettsanvendelse, for eksempel tjenesteyting. Dermed bør bestemmelsen utvides til også å omfatte den virksomheten som skal dokumenteres som følge av §§ 6-9.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 12 Dokumentasjonsplikter i annet regelverk

Norsk Arkivråd mener at denne oversikten er omfattet av §6, og foreslår derfor at denne bestemmelsen utgår.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 11 Plikt til å dokumentere avgjørelser mv.

Norsk Arkivråd støtter dokumentasjonsplikten i § 11 er ment å dekke, mener at paragraf § 11 kan strykes, fordi bestemmelsen innholdsmessig er godt nok dekket i de andre dokumentasjonspliktene. Det vil også finnes parallelle eller overlappende krav til dokumentasjon av avgjørelser i forvaltningsloven.

Forslag til ny § 11 inneholder ikke nye plikter, og representerer således ikke noe nytt i forhold til gjeldende lovverk. Ved å detaljere dokumentasjonspliktene, jf. oppramsingen i første ledd, står man i fare for at det oppstår uklarhet, og at pliktene til å dokumentere avgrenses er avgrenset til (kun) å være dokumentasjon som listes opp.

Dette antar vi også er bakgrunnen for at utvalget har valgt å legge til mv. i paragrafens tittel.

Bruk av «mv» i tittelen mener Norsk Arkivråd er uheldig, da det skaper uklarhet og gir ikke tilfører mer klarhet i forhold til hva bestemmelsen omhandler.

Hva som utgjør tilstrekkelig og nødvendig dokumentasjon av avgjørelser er ikke like enkelt å beskrive når beslutningsprosessene er digitalisert. Det er derfor behov for å øke kompetansen og utarbeide retningslinjer for virksomhetene slik at gjøres klart hva dokumentasjonspliktene faktisk innebærer, og hvilke prosesser som kan støtte virksomhetene i arbeidet.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 13 Plikt til å dokumentere ut fra konkret vurdering. Offentlige utvalg

Norsk Arkivråd mener at denne bestemmelsen bør deles i to. Det er ikke noen klar sammenheng mellom de to delene etter det vi kan se.

Det vil være krevende å praktisere etterlevelse av kravene som stilles i første ledd. Merknadene til paragrafen i kapittel 25 (side 276) hjelpe i liten grad til å

gjøre omfanget av plikten klarere. Det virker som utvalget prøver å lage en uttømmende liste over alle dokumentasjonsplikter, noe som vi mener passer bedre i retningslinjer i forskrifts form.

Norsk Arkivråd foreslår derfor at bestemmelsen deles, og at pliktene i loven holdes på et overordnet nivå:

§13 Plikt til å dokumentere ut fra konkret vurdering

Når det skjer hendelser, beslutninger, prosesser og forhold som ellers ikke kommer inn under pliktene i §§7-11, skal virksomheten dokumentere disse dersom de er dokumentasjon for virksomheten eller har interesse for ettertiden

NY § Plikt til å dokumentere offentlige utvalg

Kongen kan i forskrift gi avvikende regler for offentlige utvalg og lignende som ikke er del av organet de ble oppnevnt av.

Kommentarer til kapittel III Krav til forvaltning av dokumentasjonen

Norsk Arkivråds kommentarer til § 16. Grunnleggende krav til dokumentasjonsforvaltning

Norsk Arkivråd er positive til at de grunnleggende kravene til kvalitet på dokumentasjon er innarbeidet i forslaget til ny lov. Slike prinsipper er helt grunnleggende for å kunne anvende dokumentasjonen både av primære og sekundære hensikter, men også for i digitalisering.

I 2 ledd a) til c) defineres tre begrep som grunnleggende krav til kvaliteter ved dokumentasjon. Begrepene er tilsvarende de som finnes i ISO standardene for informasjonsforvaltning og innen informasjonssikkerhet. Norsk Arkivråd mener derfor at det er uheldig at definisjonene ikke samsvarer med de som er brukt i NS-ISO 30300:2011.

Norsk Arkiv ser at det er knyttet sanksjoner til manglende oppfyllelse av kravene og er positive til det. Samtidig vil vi understreke at dette er et eksempel på

bestemmelser som trenger veileder og retningslinjer som beskriver nærmere hva pliktene innebærer.

I tillegg vil vi bemerke at d) fremstår som en gjentakelse av §8s krav til å dokumentere korrespondanse og synes dermed unødvendig.

Norsk Arkivråd har forventninger til at forskrifter som skal sette krav til informasjonssystemer som produserer dokumentasjon i virksomhetene er mer framtidsrettet enn kravene i Noark.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 17. Tilgjengeliggjøring av dokumentasjon.

Eierskap

Norsk Arkivråd mener denne bestemmelsen er uklar. Utvalget skriver at intensjonen er å videreføre gjeldende rett. For oss er det uklart hva bestemmelsen omfatter, når den inntreffer og hva «skal være tilgjengelig for allmennheten betyr». Arbeidet med å tydeliggjøre hva denne bestemmelsen innebærer bør også inneholde vurderinger av hvilke konsekvenser dette vil ha hos virksomhetene. Etter dagens praksis er det hverken vanlig eller ressurser i virksomhetene til å forhåndsvurdere all dokumentasjon for fremtidig tilgjengeliggjøring.

Norsk Arkivråds kommentarer til §18 Forbud mot sletting

Norsk Arkivråd støtter at forbudet mot kassasjon videreføres, slik intensjonen er ifølge kommentaren til bestemmelsen fra utvalget i utredningens kapittel 25. Vi oppfatter likevel at bestemmelsen endrer seg fra nåværende lov da den synes å dreie mot at sletteplikt som følger av annen lov eller forskrift vil måtte gå foran sletteforbudet i arkivloven. Dersom nåværende sterke forbud mot å kassere skal opprettholdes foreslår vi å endre §18 1) til Dokumentasjon omfattet av kapittel II kan bare slettes med hjemmel i denne loven eller forskrift gitt med hjemmel i loven eller når plikt til å slette følger av annen lov eller forskrift.

Det er også viktig med tydelig bruk av begreper for å sikre riktig praksis. Begrepet «sletting» brukes i flere lover med forskjellige betydninger. Det kan

bety å fjerne alle spor av informasjonen - kassere. Slette kan også begrense seg til å sperre for tilgang, ta ut av bruk eller andre løsninger der informasjonen fortsatt vil være mulig å fremskaffe. Det er ikke drøftet i utredningen om sperret for tilgang vil kunne forstås som sletting etter denne loven eller etter personopplysningsloven. Norsk Arkivråd mener det bør gjøres en ny vurdering av konsekvensene av å ta bort kassasjonsbegrepet til fordel for å bruke sletting.

Kassasjon er en viktig del av forvaltningen av arkiv i dag. I forslaget til ny lov er det ikke tatt med bestemmelser om kassasjon utover det som følger av plikt til å slette i personvernreglene. Implementering av personvernreglene reiser i seg selv en rekke spørsmål. Utvalget skriver at *«digitaliseringen gir grunn til å gjennomgå dagens praksis og metodikk, blant annet i lys av informasjonsveksten, reduserte lagringskostnader og muligheter som ny teknologi gir for å finne fram i og gjøre bruk av digitale arkiver.»* og anbefaler i kapittel 23 at bevaringsnivå og -metodikk gjøres til gjenstand for nærmere utredning. Norsk Arkivråd støtter anbefalingen om en slik utredning og at denne også omfatter vurderinger av bevaring og kassasjon i virksomhetene.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 19. Plikt til vedlikehold

Norsk Arkivråd støtter at loven inneholder plikter til å vedlikeholde dokumentasjon i virksomhetene. For å sikre at det blir tydelig hva plikten i praksis innebærer, mener vi bestemmelsen må ses i sammenheng med §§ 16 og 17, og at det utarbeides retningslinjer eller forskrifter som beskriver hvilke behandlinger som må vurderes og risiko knyttet til dem.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 20 Forbud mot overføring av ikke-digital dokumentasjon til utlandet og § 21 Overføring av digital dokumentasjon til utlandet

Norsk Arkivråd er positive at hindringene for lagring i nåværende arkivlov blir opphevet. Forslaget inneholder likevel en rekke forbehold som vi mener bør være

en del av virksomhetens internkontroll og risikovurdering. Tittelen på bestemmelsene gjør at vi blir usikre på om dette kun gjelder dokumentasjon eller også inkluderer arkiver. Virksomhetskritisk dokumentasjon kan like gjerne være uten personopplysninger og derfor blir referanser til plikter som reguleres av GDPR for snevert.

Norsk Arkivråds kommentarer til kapittel IV. Særlig om personopplysninger (§§ 22- 25)

Norsk Arkivråd ser at det er behov for å ha egne regler for personopplysninger for arkiver som oppbevares i depot. Vi ser utvalgets intensjon om å gjøre personvernreglene mer tilgjengelige ved å ta dem inn i loven. Dette er gjort ved at en del bestemmelser fra personvernforordningen er tatt direkte inn i dette kapitlet. Vi er usikre på om utvalget med dette oppnår målet.

Norsk Arkivråd mener det viktigste i sammenheng med personvernreglene er å definere tydelig hva «arkivformål i allmennhetens interesse» er, når den inntreffer og hvem som skal vurdere om vilkårene for dette er til stede. §24 slik den er lagt fram svarer ikke på dette.

Virksomhetene vil ha behov for veiledning i å gjennomføre en arkivfaglig vurdering om dokumentasjonen har verdi i allmennhetens interesse.

Veiledningsbehovet vil også gjelde for etterlevelse av krav om dataminimering av personopplysninger, jf §27. Norsk Arkivråd oppfatter at vurderingen av hva som er arkivformål etter personopplysningsloven bør ligge til nasjonal arkivmyndighet.

Kapittel V Langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring av arkiver

Norsk Arkivråds kommentarer til § 26 Overføring av dokumentasjon til langtidsbevaring

I § 26 første ledd heter det «Såfremt det ikke er plikt til å slette, skal dokumentasjon bevares varig og trygt når dokumentasjonen eller systemet den er skapt i, går ut av bruk, eller når virksomheten legges ned., og videre annet ledd «Virksomheten skal minst hvert fjerde år vurdere om dokumentasjonen er gått ut av bruk». I utredningen kap. 21.4.2 vises det til at ansvaret for å vurdere når dette inntreffer ligger hos virksomheten selv, jf. § 26 «vurdering(en) virksomheten må gjøre etter lovutkast § 26 om dokumentasjonen er gått ut av bruk».

Etter Norsk Arkivråds syn beskriver § 26 første ledd potensielle trusler mot dokumentasjonen, og sammen med andre ledd handler bestemmelsen om pliktene som virksomhetene har til å sikre, vedlikeholde og forvalte dokumentasjonen. Norsk Arkivråd savner her også en annen svært vanlig trussel nevnes her, nemlig omorganiseringer. Da det er kjent at risikoen for forringelse av dokumentasjonens autentisitet og troverdighet eller tap av dokumentasjon er høy når virksomheter gjennomfører endringer i organisasjonen. Etter Norsk Arkivråds syn er det dette misvisende at § 26 heter «overføring av dokumentasjon til langtidslagring». Bestemmelsen omhandler etter vårt syn ikke om overføringen, men regulerer plikten virksomhetene har til å vurdere all sin dokumentasjon hvert fjerde år for evt. langtidsbevaring (andre ledd). Det er også vanskelig å se om kravet om å vurdere i annet ledd også innebærer plikter til å faktisk å overføre dokumentasjon til langtidsbevaring, eller om dette kun skal fastsettes av Kongen, jf. tredje og fjerde ledd.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 27. Minimering av personopplysninger ved overføring til langtidsbevaring

Pliktene til å minimere går frem av personopplysningslovgivningen. Norsk Arkivråd synes det derfor er uklart hvilke plikter som pålegges virksomhetene i

arkivloven på dette punkt, når det i § 27 første ledd, står at virksomhetet skal lage en egen avtale med «Nasjonalarkivet i hvilken grad personopplysninger skal minimeres i samsvar med personvernforordningen artikkel 89 nr.1, på hvilken måte dette skal skje, og hvem som skal gjennomføre minimeringen». Norsk Arkivråd forutsetter at det her er ment at det skal ligge til virksomhetene å avklare hva og hvordan pliktene til å minimere i tråd med personvernforordningen, og at avklaringen skal være gjort i forkant av overføring til Nasjonalarkivet. Og at det er det praktiske knyttet til gjennomføringen av dette i forbindelse med overføring, som første ledd gir plikter til virksomhetene å ha avtalt med Nasjonalarkivet i forkant av overføringen.

Generelt er det uklart når bevaring etter arkivformål i allmennhetens interesse inntreffer, og retningslinjer med kriterier som skal legges til grunn for å vurdere dette. Det er et problem at vi har fått avklart når dette oppstår. Norsk Arkivråd mener at dette burde vært definert i denne lov og utdypet i forskrifter, da dette ville gjort rekkevidden av pliktene som pålegges virksomhetene har knyttet til vedlikehold og langtidsbevaring klarere.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 28 Ansvar for langtidsbevaring og tilgjengeliggjøring

Norsk Arkivråd mener at det ikke er entydig hva tilgjengeliggjøring i § 28 betyr. Det er også uklart hva etterlevelsen av bestemmelsene i § 28 innebærer sett i sammenheng med pliktene som beskrives i § 32. Bestemmelsene bør ses i sammenheng og skrives på en slik måte at de entydig definerer hvilket ansvar som ligger til pliktene.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 29 Mediekonvertering og til § 30 overføring til langtidsbevaring hos Nasjonalarkivet

Norsk Arkivråd er positivt til at ny lov tillater destruering etter mediekonvertering av arkiver på ikke-digitale lagringsmedier. Det er imidlertid problematisk at forslaget er en *kan* bestemmelse, samtidig som § 30 første ledd

pålegger at statlige virksomheter *skal* overføre den samme dokumentasjon på digitale formater.

Som nevnt tidligere i høringssvaret vil pliktene i § 30 første ledd vil ha store økonomiske konsekvenser for våre medlemmers virksomheter.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 31. Krav til beskyttelse av ikke-digitale arkiver

Norsk Arkivråd er kritisk til at loven ramser opp eksempler på mulige trusler for de fysiske arkivene, og foreslå heller at bestemmelsen består av en nøytral formulering med plikt om å beskytte dem. Forslaget virker lite gjennomarbeidet og vi foreslår at mer detaljerte retningslinjer for dette arbeidet legges til forskrifter. Bestemmelsen kunne da også omfattet digitale arkiver.

Norsk Arkivråds kommentar til § 32 Plikt til å gjøre tilgjengelig

Norsk Arkivråd er positive til at Nasjonalarkivets plikter i forhold til videre behandling av arkiver som er overført til langtidsbevaring reguleres med egen bestemmelse i ny lov.

Forslaget til § 32, første og annet ledd viser imidlertid at det er behov for å gjennomgå lovutkastet og bruken av begrepene som definert i ny § 5. Første ledd i § 32 omhandler «langtidsbevarte arkiver». Hva langtidsbevaring betyr er ikke definert i loven eller merknader til denne. Hva som er forskjellen mellom eksempelvis § 26 fjerde ledd pliktene til å «bevare varig og trygt» fra pliktene til å ivareta langtidslagring (arkiv).

Norsk Arkivråds kommentarer til § 33 Bortfall av taushetsplikt etter overføring til Nasjonalarkivet

Overskriften i denne bestemmelsen gir inntrykk av at arkiv som overføres til depot mister beskyttelse av taushetsplikten. Det er ikke hensikten med eller innholdet i bestemmelsen. Norsk Arkivråd foreslår derfor at overskriften bør endres til «Taushetsplikt etter overføring til Nasjonalarkivet».

Vi er svært kritiske til forslaget i §33 3) om å gi Nasjonalarkivet fullmakt til å gi innsyn i arkiver som kan inneholde taushetsbelagte opplysninger ut fra en sjablongmessig vurdering (altså kun vurderes etter forvaltningsloven og offentlighetsloven), da det er kjent at virksomhetene vil overføre sensitiv dokumentasjon der innsyn fortsatt bør vurderes etter taushetspliktbestemmelsene som gjelder for arkivdanningsfasen. Det er etter Norsk Arkivråds syn derfor behov for å utrede omfang og konsekvens av forslaget i § 33 grundigere.

VII. Om Nasjonalarkivet

Norsk Arkivråds kommentarer til § 38 Nasjonalarkivet

Norsk Arkivråds medlemmer trenger en faglig sterk arkivmyndighet med tilstrekkelig kapasitet til å kunne løse samfunnsoppdrag. Når det gjelder lovfesting av hvordan organiseringen av nasjonal arkivmyndighet skal være mener Norsk Arkivråd derimot at dette ikke bør lovfestet, men at dette hører hjemme i forskrift.

Det bør ligge til departementsnivå eller den departementet delegerer dette til å kunne beslutte organiseringen at arbeidet. Dokumentasjonsforvaltning og arkiv er et fagfelt i rask endring, ikke minst som følge av digitalisering av samfunnet. Norsk Arkivråd foreslå derfor at det her innarbeides en tilsvarende som i folkebibliotekloven, at «departementet, eller den departementet bestemmer, ivaretar oppgaver som nasjonal arkivmyndighet etter denne lov».

VIII. Tilsyn, sanksjoner og straff

Norsk Arkivråds kommentarer til § 40 Klagerett for massemedia

Norsk Arkivråd mener dette prinsippet er bra, men samtidig at det er en svakhet at paragrafen begrenser seg til massemedia. Massemedia er viktig, men det burde også omfatte organisasjon og enkeltindivider. Denne bestemmelsen dreier

seg om brudd på dokumentasjon, og brudd på §§ 7-11, 13 og 16 første ledd vil ramme rettighetene til borgerne vel så mye som massemedia.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 41 Tilsyn og pålegg

NA mener regulering av tilsynsmyndighet i lov er bra og nødvendig. Det vi stusser på, er at Nasjonalarkivet er den som får tillagt myndighet i det nye lovforslaget. Det har lenge vært diskutert at det er uheldig at en instans er både premissgiver og kontrollør på samme tid for det samme fagområdet, og i NOUen drøftes dette aspektet og det foreslås å delegere tilsynsmyndighet til et nytt organ som kan føre tilsyn med offentlig sektor når det gjelder dokumentasjon og arkiv, men også tilgrensende fagområder som personvern og informasjonssikkerhet. Dette forslaget kommer ikke til uttrykk i det nye lovforslaget, noe Norsk Arkivråd mener er en svakhet. NA mener området tilsyn må utredes bedre og bredere.

Videre er Norsk Arkivråd usikre på 2) annet ledd i denne paragrafen der det står at *Nasjonalarkivet kan pålegge rekonstruksjon av dokumentasjon tapt som følge av brudd på plikter i eller i medhold av denne loven.*

Norsk Arkivråd stiller spørsmål om hvilke prinsipper som skal utløse at AV gjennomføre et slikt pålegg og hvilken verdi en slik rekonstruksjonen vil gi for partene.

Norsk Arkivråds kommentarer til § 43 Straff

Norsk Arkivråd mener det er bra og svært nødvendig at sanksjoner kommer så tydelig til uttrykk i det nye lovforslaget. Vi er imidlertid litt usikre på ordlyden i denne bestemmelsen om straff. Paragrafen lyder: *Den som forsettlig eller grovt uaktsomt handler i strid med bestemmelser i loven eller i medhold av den, kan straffes med bøter.* Betyr «Den» her både enkeltindivid og virksomhet? I så tilfelle må dette tydeliggjøres.

